

TEXTOS: Sílvia Saladrigas

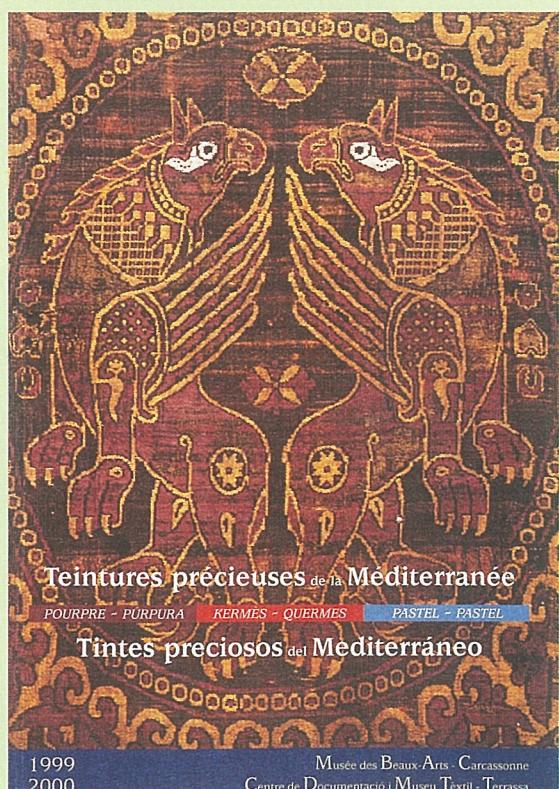
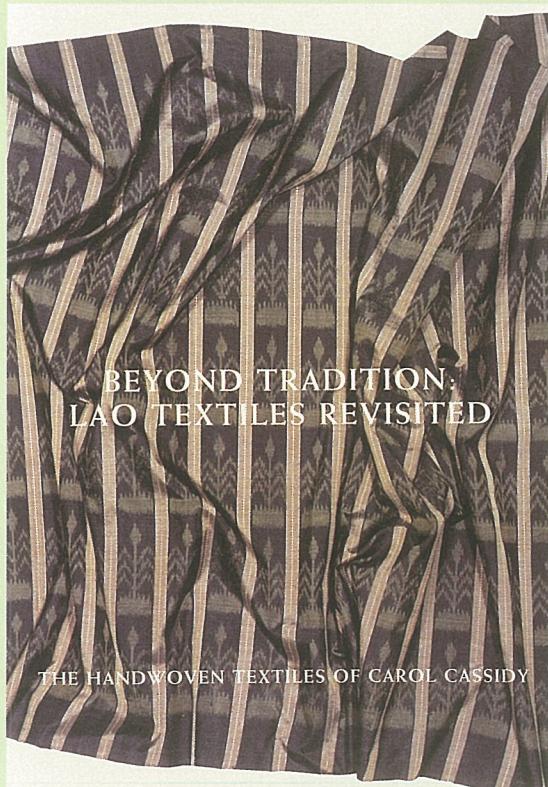
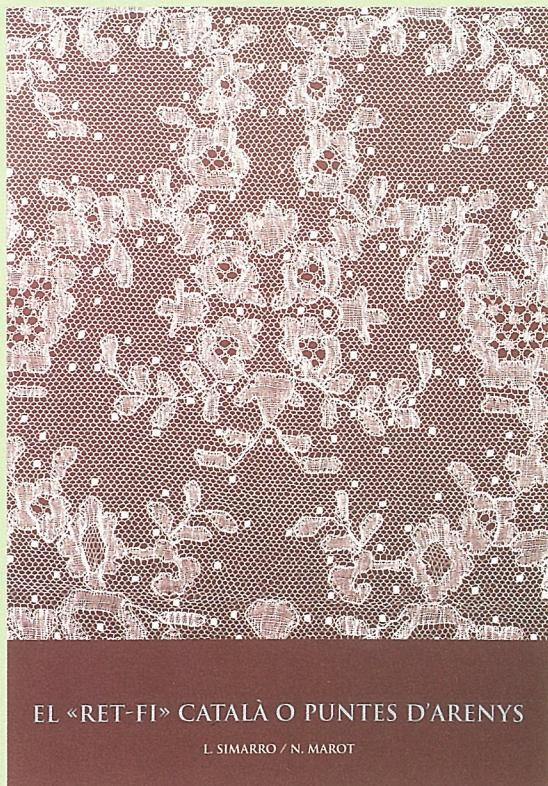
Novetats biblioteca Ressenyes

Novedades biblioteca Reseñas

El “RET-FI” català o puntes d’Arenys
de Lola Simarro i Núria Marot.

**Teintures précieuses de la Méditerranée,
Pourpre, Kermès, Pastel**
del Musée des Beaux-Arts, Carcassonne.

**Beyond tradition: Lao Textiles revisited.
The Handwoven Textiles**
de Carol Cassidy.

El "Ret-fi" català o puntes d'Arenys

EL «RET-FI» CATALÀ O PUNTES D'ARENYS

L. SIMARRO / N. MAROT

El "Ret-fi" català o puntes d'Arenys
Lola Simarro i Núria Marot.
Llibreria El Set-ciències, Arenys de Mar, 1999.
ISBN: 84-923750-7-8

**EL LLIBRE ÉS UN RECOLL
DE PATRONS A PARTIR DE
LES PESES CONSERVADES
AL MUSEU, AMB EL SEU
GRÀFIC I LA MOSTRA DEL
TREBALL RESULTANT.**

El pinyó, la barca, la guitarra, fulla de rosa, el campanar xic, ancora petita... són tots ells noms que corresponen a alguns dels models de les denominades puntes d'Arenys o puntes de ret-fi.

Dibuixos d'una gran elegància, de complicades formes florals i geomètriques, de filigrana transparent i treball eteri, lleugers i subtils, que sorgeixen del creuament constant dels fils per mans pacients i hàbils.

Aquesta especialitat catalana de treball de puntes al coixí, neix a la vila d'Arenys de Mar, al segle XVIII, quan se substitueix en els treballs de blonda la seda per cotó o lli. És en aquesta mateixa població d'Arenys de Mar on actualment es troba el Museu Marès de la Punta. En ell es conserva la principal col·lecció, arreu de l'Estat, d'aquesta especialitat de treball artesà.

El Museu va ser inaugurat l'any 1983 i el seu fons prové de la donació feta per Frederic Marés i Deulovol a la vila. Amb aquesta donació Arenys va recuperar un important patrimoni local de peces dissenyades i realitzades per puntaires de la població o rodalies que un cop acabades eren lluïdes en indrets ben llunyans: sabem de la seva bona acollida en ambients aristocràtics de dintre i fora del país així com de la seva exportació a terres americanes.

El llibre és un recoll de patrons a partir de les peces conservades al Museu, amb el seu gràfic i la mostra del treball resultant. S'acompanya d'una introducció a càrec de Pilar Vélez, directora del Museu Frederic Marès de Barcelona i d'un breu estudi, resum d'un treball més ampli, sobre la família Castells, randers arenysencs, escrit, per Jordi Palomer.

Aportació interessant al nostre patrimoni local tèxtil, tan mancat d'investigació i estudis, que esperem serveixi de motivació per a nous treballs, doncs, com bé diu Pilar Vélez a la seva introducció, la història de les puntes a Catalunya encara està per escriure.

El pinyó, la barca, la guitarra, fulla de rosa, el campanar xic, ancora petita... son nombres que corresponden a algunos de los modelos de las denominadas puntas de Arenys o puntas de ret-fi.

Dibujos de una gran elegancia, de complicadas formas florales y geométricas, de filigrana transparente y trabajo etéreo, ligeros y sutiles, surgidos del constante cruce de hilos por manos pacientes y hábiles.

Esta especialidad catalana de encaje, nace en Arenys de Mar, en el siglo XVIII, al sustituir en los trabajos de blonda la seda por el algodón o lino. En esta misma población de Arenys se encuentra actualmente el Museo Marès de la Punta. En él se conserva la principal colección, a nivel del Estado, de esta especialidad de trabajo artesano.

El Museu se inauguró en el año 1983 y su fondo proviene de la donación hecha por Frederic Marès i Deulovol a la población. Con ella, Arenys, recuperó un importante patrimonio local de piezas diseñadas y realizadas por encajeras de la población o de sus alrededores, que una vez realizadas, adornaban hermosos trajes en lugares bien lejanos: sabemos de su buena acogida en ambientes aristocráticos de dentro y fuera del país así como de su exportación a tierras americanas.

El libro es una selección de patrones a partir de las piezas conservadas en el Museo, con su respectivo gráfico y la muestra de trabajo correspondiente.

La introducción corre a cargo de Pilar Vélez, directora del Museo Frederic Marès de Barcelona, y se acompaña de un breve estudio, resumen de un trabajo más amplio sobre la familia Castells, encajeros de Arenys, escrito por Jordi Palomer. Aportación interesante a nuestro patrimonio local, tan falto de investigación y estudio que esperamos sirva de motivación para nuevos trabajos, pues, como bien dice Pilar Vélez en su introducción, la historia del encaje en Cataluña esta todavía por escribir.

**EL LIBRO ES UNA SELECCIÓN
DE PATRONES A PARTIR DE
LAS PIEZAS CONSERVADAS EN
EL MUSEO, CON SU
RESPECTIVO GRÁFICO Y LA
MUESTRA DE TRABAJO
CORRESPONDIENTE.**

Teintures précieuses de la Méditerranée

Vestir de colors, lluir els més preuats tons a les robes, fer ostentació de poder de la forma més visual possible, és un desig que ha acompanyat el caràcter humà des de l'antiguitat. Fer-ho realitat, però, no era en temps passats gens fàcil, ni pels requeriments tècnics necessaris, ni pels materials que calia emprar: per 1 gram de pigment en sec de porpra es necessitava 10.000 moluscos, i per 1 gram de pols de quermes hi calia dessecar de 60 a 80 insectes.

Dels animals al color i de la planta a la tela, tenim davant nostre un llibre que ens porta, a través de les tècniques i la història, a conèixer quines eren les receptes i els secrets per obtenir les gammes del carmesí, del violat i escarlata, de la porpra falsa i l'autèntica porpra, els tons del blau al verd.

Es tracte del catàleg de l'exposició que sota el mateix títol han organitzat de forma conjunta el Musée des Beaux-Arts de Carcassonne i el Centre de Documentació i Museu Tèxtil de Terrassa.

Especialistes tèxtils han redactat, sota la coordinació de Dominique Cardon, diferents articles entre els que destaquem les últimes investigacions sobre tints realitzades en els teixits excavats a Palmira (Síria, segles I i II) i en els de la col·lecció copta del Museu Georges Labit de Tolouse, les recerques dutes a terme a principis del segle XX per H. de Lacaze-Duthiers i els experiments de J. Doumet a partir de la Història Natural de Plini.

El llibre s'ha publicat en edició bilingüe (francès/castellà), amb les peces presentades ampliament documentades i acompanyades de fotografia en color.

L'exposició podrà visitar-se al Centre de Documentació i Museu Tèxtil, del 15 de juny al 15 de setembre de 2000.

Vestir de colores, lucir los tonos más apreciados en las telas, hacer ostentación de lujo y poder de la forma más visual posible, es un deseo que ha acompañado a hombres y mujeres desde la antigüedad. Pero hacerlo realidad no era nada fácil en tiempos pasados, ni por los requerimientos técnicos necesarios, ni por los materiales requeridos: para un gramo de pigmento en seco de púrpura, se necesitaban 10.000 moluscos, y para un gramo de polvo de quermes hacía falta desecar entre 60 y 80 insectos.

De los animales al color y de la planta a la tela, estamos delante de un libro que nos introduce, a través de las técnicas y la historia, en las recetas y secretos para obtener las gamas del carmesí, del violeta y del escarlata, de la falsa púrpura y de la púrpura auténtica, así como los tonos del azul al verde.

Se trata del catálogo de la exposición que bajo el mismo título han organizado de forma conjunta el Musée des Beaux-Arts de Carcassonne y el Centre de Documentació i Museu Tèxtil de Terrassa.

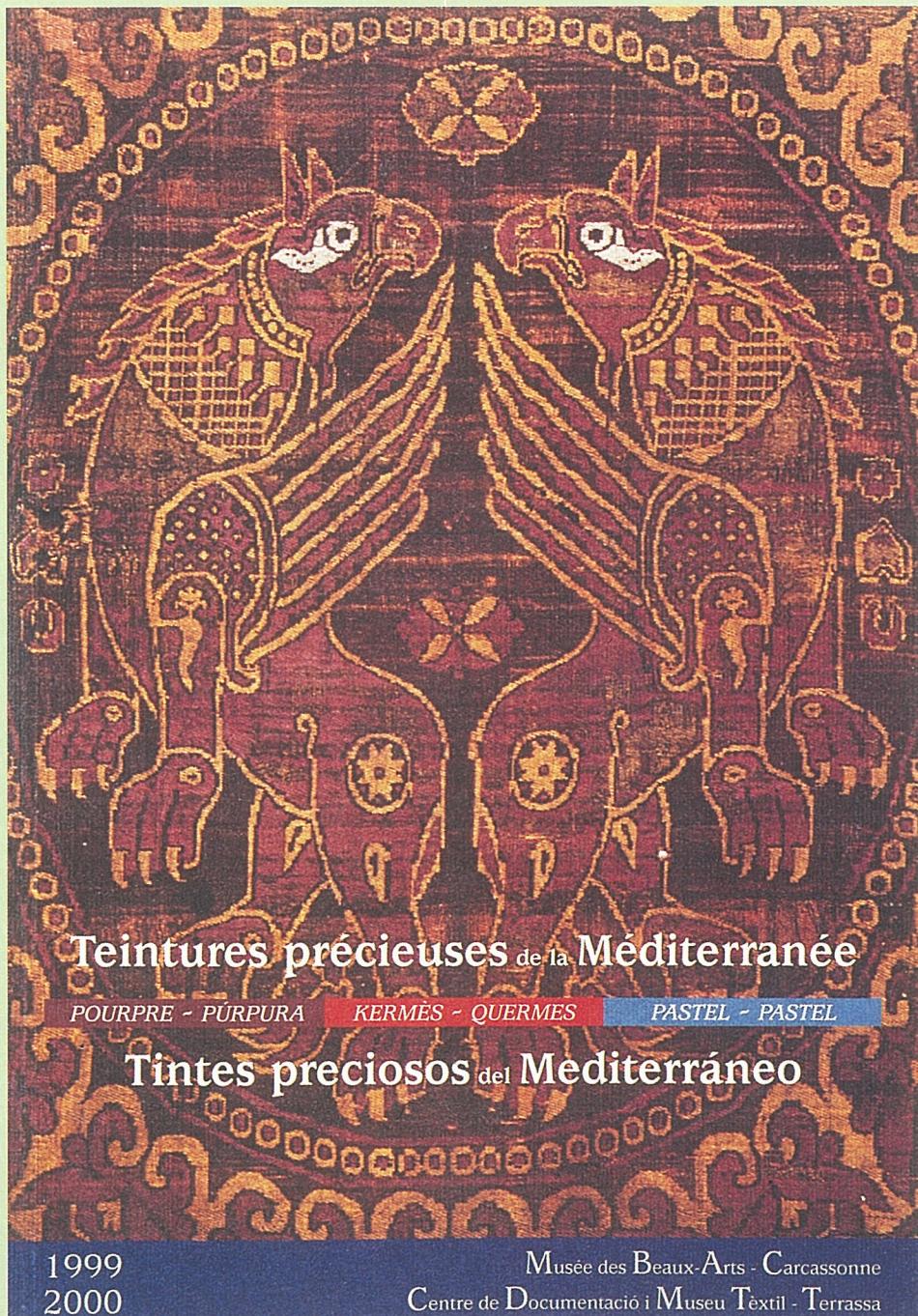
Diversos especialistas textiles han redactado, bajo la coordinación de Dominique Cardon, diferentes artículos entre los que destacamos el que hace referencia a las últimas investigaciones sobre tintes realizadas en los tejidos excavados en Palmira (Siria, siglos I-II) y en los de la colección copta del Museo Georges Labit de Tolouse, las investigaciones realizadas a principios del siglo XX por H. de Lacaze-Duthiers y los experimentos de J. Doumet a partir de la Historia Natural de Plinio.

El libro se ha publicado en edición bilingüe (francés/castellano), con las piezas presentadas en la exposición ampliamente documentadas y acompañadas de fotografía en color.

La exposición podrá visitarse en el Centre de Documentació i Museu Tèxtil, del 15 de junio al 15 de septiembre de 2000.

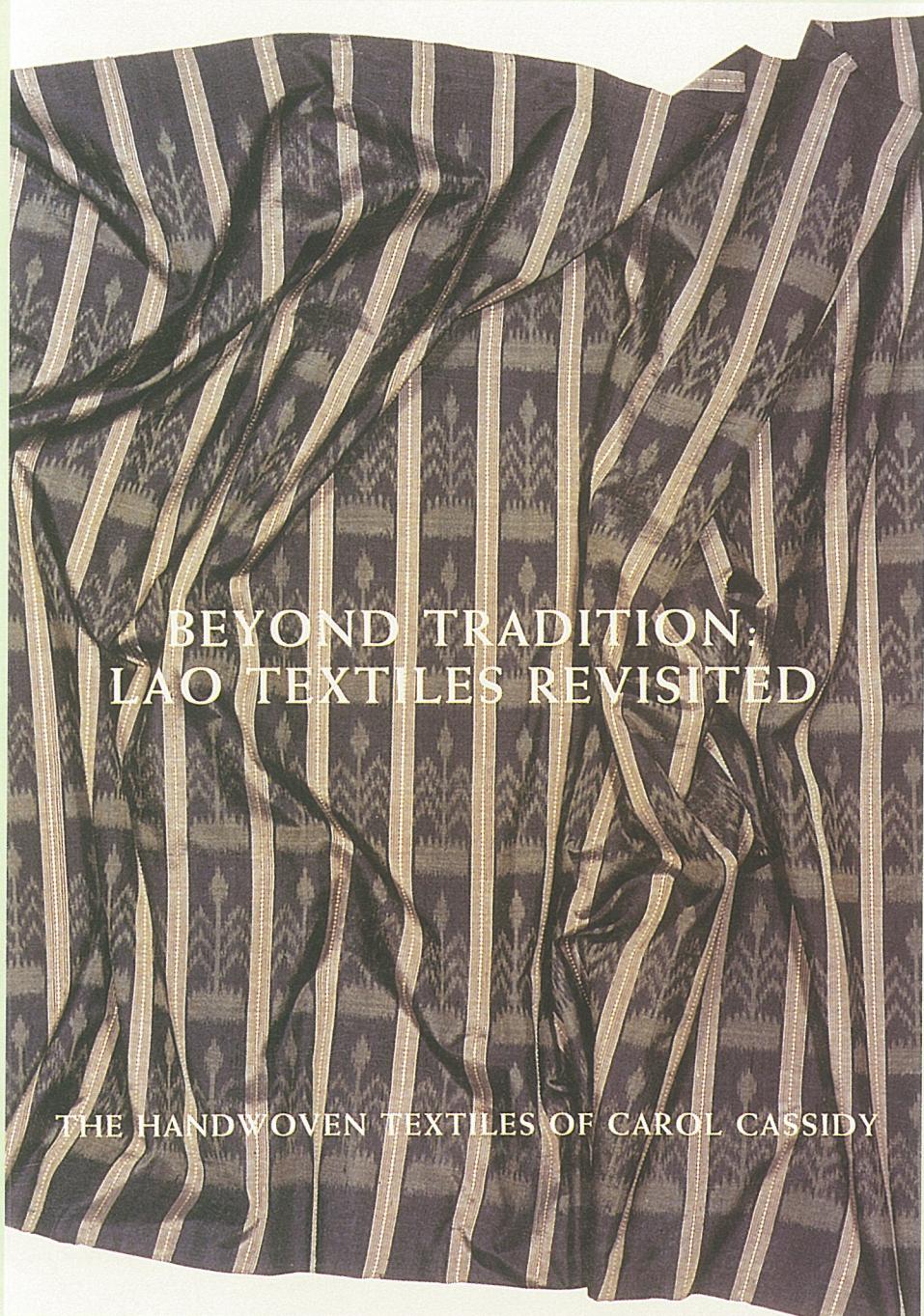
EL LLIBRE CORRESPON AL CATÀLEG
DE L'EXPOSICIÓ QUE SOTA EL
MATEIX TÍTOL HAN ORGANITZAT DE
FORMA CONJUNTA EL MUSÉE DES
BEAUX-ARTS DE CARCASSONNE I
EL CENTRE DE DOCUMENTACIÓ I
MUSEU TÈXTIL DE TERRASSA.

EL LIBRO CORRESPONDE AL CATÁLOGO
DE LA EXPOSICIÓN QUE BAJO EL
MISMO TÍTULO HAN ORGANIZADO DE
FORMA CONJUNTA EL MUSÉE DES
BEAUX-ARTS DE CARCASSONNE Y EL
CENTRE DE DOCUMENTACIÓ I MUSEU
TÈXTIL DE TERRASSA.

Teintures précieuses de la Méditerranée: pourpre,
kermès, pastel - Tintes preciosos del Mediterráneo:
púrpura, querme, pastel
Musée des Beaux-Arts, Carcassonne - Centre
de Documentació i Museu Tèxtil, Terrassa. 1999-2000

Beyond tradition: Lao Textiles revisited

BEYOND TRADITION:
LAO TEXTILES REVISITED

THE HANDWOVEN TEXTILES OF CAROL CASSIDY

Beyond tradition: Lao Textiles revisited.
The Handwoven Textiles of Carol Cassidy.
The Museum at The Fashion Institute of Technology,
New York-Lao Textiles, Vientiane. 1995

Els teixits sempre han format part dels símbols d'identitat d'un poble. La seva manera d'entendre el món, la seva organització social, les cerimònies i rituals, queden reflectits en la indumentària, els colors i els dissenys de les teles d'una comunitat.

Per una altra part, la conservació de les antigues tècniques artesanes és un dels reptes de la societat actual. Quan els vells artesans deixen de treballar, l'erència dels seus coneixements es perd per les generacions futures.

Per això són tan importants experiències com les que aquest llibre mostra. Paraules i imatges, es combinen per presentar el treball de l'autora, Carol Cassidy, amb els teixidors/es de Laos, els quals, posseïdors d'una llarga tradició tèxtil, han desenvolupat treballant amb un teler de gran simplicitat, una àmplia varietat de formes i motius, producte de la seva cultura i de les influències que reben dels pobles de l'entorn.

Fins molt recentment aquests artesans no comercialitzaven les teles que feien. El concepte de produir teixit per vendre'l no formava part de la idiosincràsia d'aquest poble. Les teles formaven part de la seva vida i tradició; no eren objecte de transacció econòmica. Va passar, però, que aquesta íntima relació *teixit-vida* es va trencar després de llargs períodes de guerres civils. Constants emigracions i desplaçaments de població van fer perdre la memòria de la tècnica i del significat.

L'any 1975, a l'acabament dels conflictes bèl·lics, Carol Cassidy arriba al país enviada per l'ONU com assessora en temes tèxtils i comença a treballar amb els teixidors laosians per recuperar el seu patrimoni.

Avui en dia, gràcies a la seva iniciativa, antigues tècniques i motius s'uneixen per ser la base de noves produccions contemporànies destinades a clients d'arreu del món. La combinació dels elements tradicionals amb nous dissenys, ha evitat la pèrdua d'uns coneixements i una tradició cultural, al temps que ha retornat l'orgull per la seva cultura a un poble donant a coneixer la seva riquesa a nivell internacional.

Siempre han sido los tejidos parte de los símbolos de identidad de un pueblo. La forma de entender el mundo, su organización social, ceremonias y rituales, quedan reflejados en la indumentaria, los colores y las telas de una comunidad.

Por otra parte, la conservación de las antiguas técnicas artesanas es uno de los retos de nuestra sociedad actual. Cuando los viejos artesanos dejan de trabajar, la herencia de sus conocimientos se pierde para las generaciones futuras.

Es por ello que experiencias como las que este libro muestra son tan importantes. Palabra e imágenes se combinan para presentar el trabajo de la autora, Carol Cassidy, con los tejedores/as de Laos, los cuales, poseedores de una larga tradición textil, han desarrollado, trabajando con un telar de gran simplicidad, una amplia variedad de formas y motivos, producto de su cultura y de las influencias que reciben de los pueblos de su entorno.

Hasta hace poco tiempo estos artesanos no comercializaban sus telas. El concepto de producir tejido para luego venderlo no formaba parte de la idiosincrasia de este pueblo. Las telas formaban parte de su vida y de sus tradiciones; no eran objeto de transacción económica. Pero esta íntima relación *tejido-vida* se rompió a causa de largos períodos de guerra civil. Constantes emigraciones y desplazamientos de población hicieron que se perdiese la memoria de la técnica y de su significado.

En el año 1975, al acabar los conflictos bélicos, Carol Cassidy, llega al país enviada por la ONU como asesora en temas textiles y empieza a trabajar con los tejedores laosianos para recuperar su patrimonio.

Hoy en día, gracias a su iniciativa, antiguaas técnicas y motivos se unen para ser la base de producciones contemporáneas destinadas a clientes del mundo entero. La combinación de elementos tradicionales y nuevos diseños, ha evitado la pérdida de unos conocimientos y una tradición cultural, y ha devuelto el orgullo por su cultura a un pueblo dando a conocer su riqueza a nivel internacional.